

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 21. júla 2011 *

Vo veci C-104/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court (Írsko) z 29. januára 2010 a doručený Súdnu dvoru 24. februára 2010, ktorý súvisí s konaním:

Patrick Kelly

proti

National University of Ireland (University College, Dublin),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J.N. Cunha Rodrigues, sudcovia A. Arabadžiev, A. Rosas (spravodajca), U. Løhmus a P. Lindh,

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. januára 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- P. Kelly, osobne,
- National University of Ireland (University College, Dublin), v zastúpení: M. Bolger, SC, ktorú splnomocnil E. O'Sullivan, solicitor,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: M. van Beek a N. Yerrell, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu práva Únie, najmä článku 4 smernice Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady

rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky (Ú. v. ES L 39, s. 40; Mim. vyd. 05/001, s. 187), článku 4 ods. 1 smernice Rady 97/80/ES z 15. decembra 1997 o dôkaznom bremene v prípadoch diskriminácie na základe pohlavia (Ú. v. ES L 14, 1998, s. 6; Mim. vyd. 05/003, s. 264) a článku 1 bodu 3 smernice 2002/73/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. septembra 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 76/207 (Ú. v. ES L 269, s. 15; Mim. vyd. 05/004, s. 255).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi P. Kellym a National University of Ireland (University College, Dublin), (ďalej len „UCD“), po odmietnutí poslednej uvedenej sprístupniť dokumenty v neupravenom znení týkajúce sa postupu výberu uchádzačov o odbornú prípravu.

Právny rámec

Právna úprava Únie

Smernica 76/207

- 3 Smernica 76/207 uplatniteľná v dobe relevantnej z hľadiska skutkových okolností, ktoré sa týkajú sťažnosti na diskrimináciu na základe pohlavia, konkrétne v priebehu mesiacov marec a apríl 2002, v článku 4 stanovuje:

„Uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, pokiaľ ide o prístup k poradenstvu pre voľbu povolania, odbornej príprave, vyššej odbornej príprave a preškoľovaniu všetkých typov a na všetkých stupňoch, znamená, že členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že:

- a) všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, sa zrušia;
- b) všetky ustanovenia, ktoré sú v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a ktoré sú zahrnuté v kolektívnych zmluvách, jednotlivých pracovných zmluvách, vnútropodnikových predpisoch alebo v predpisoch upravujúcich nezávislé povolania a profesie, budú alebo budú môcť byť vyhlásené za neplatné alebo zmenené;
- c) poradenstvo pre voľbu povolania, odborná príprava, vyššia odborná príprava a preškoľovanie sú prístupné na základe rovnakých kritérií a na rovnakej úrovni bez akejkoľvek diskriminácie z dôvodu pohlavia bez toho, aby sa narušila sloboda poskytnutá v niektorých členských štátoch niektorým súkromným vzdelávacím inštitúciám.“

4 Článok 6 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zavedú do svojich vnútroštátnych právnych poriadkov potrebné opatrenia umožňujúce každému zamestnancovi, ktorý sa pokladá za poškodeného v dôsledku neuplatnenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle článkov 3, 4 a 5, domáhať sa svojich práv súdnou cestou po prípadnom posúdení veci inými príslušnými orgánmi.“

Smernica 2002/73

- 5 Smernica 76/207 bola zmenená a doplnená smernicou 2002/73, ktorej článok 2 ods. 1 prvý pododsek stanovuje, že členské štáty uvedú do platnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 5. októbra 2005.
- 6 Smernica 2002/73 najmä vypúšťa článok 4 smernice 76/207 a v súlade so svojím článkom 1 bodom 3 upravuje znenie článku 3 uvedenej smernice 76/207 takto:

„1. Uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania znamená, že neexistuje žiadna priama alebo nepriama diskriminácia na základe pohlavia vo verejnom alebo súkromnom sektore vrátane verejných orgánov, v súvislosti:

...

- b) s prístupom k všetkým typom a na všetkých úrovniach odborného vedenia, odbornej prípravy, pokročilej odbornej prípravy a rekvalifikácie vrátane praktických pracovných skúseností;

...

2. Členské štáty na tento účel prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby:

- a) sa zrušili všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania;
- b) sa prehlásili alebo mohli prehlásiť za neplatné a neúčinné alebo aby sa zmenili a doplnili všetky ustanovenia v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, ktoré sú obsiahnuté v zmluvách alebo kolektívnych dohodách, vnútorných predpisoch podnikov alebo pravidlách regulujúcich nezávislé povolania a profesie a organizácie zamestnancov a zamestnávateľov.“

Smernica 97/80

- 7 Smernica 97/80, ktorej lehota na prebratie uplynula 1. januára 2001, zavádza pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena v prípadoch diskriminácie na základe pohlavia.
- 8 Podľa odôvodnenia č. 13 tejto smernice je zhodnotenie skutočností, z ktorých možno vyvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, záležitosťou pre vnútroštátne súdne alebo iné príslušné orgány v súlade s vnútroštátnym právom alebo praxou.
- 9 Odôvodnenie č. 18 tejto smernice uvádza, že Súdny dvor Európskych spoločenstiev rozhodol, že pravidlá o dôkaznom bremene sa musia prispôbiť tam, kde ide na prvý

pohľad o prípad diskriminácie, a aby bola zásada rovnakého zaobchádzania uplatňovaná efektívne, dôkazné bremeno sa musí presunúť späť na obžalovaného, ak je predložený dôkaz o takejto diskriminácii.

- 10 Podľa článku 1 uvedenej smernice je jej cieľom zaistiť, aby opatrenia prijaté členskými štátmi na vykonávanie zásady rovnakého zaobchádzania boli účinnejšie, aby sa umožnilo všetkým osobám, ktoré sa považujú za poškodené tým, že v ich prípade nebola uplatnená zásada rovnakého zaobchádzania, vymáhať si svoje práva na súde po tom, čo sa obrátili o pomoc na iné príslušné orgány.
- 11 Podľa článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 97/80 sa táto smernica uplatňuje najmä na situácie, ktoré upravuje smernica 76/207.
- 12 Článok 4 ods. 1 smernice 97/80 znie takto:

„Členské štáty prijímú v súlade so svojimi vnútroštátnymi súdnymi systémami také nevyhnutné opatrenia, ktorými sa zaistí, že ak osoby, ktoré sa považujú za poškodené tým, že v ich prípade nebola uplatnená zásada rovnakého zaobchádzania, uvedú pred súdom alebo iným príslušným orgánom skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, bude na odporcovi dokázať, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania.“

Vnútroštátna právna úprava

- ¹³ Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že zásady týkajúce sa sprístupnenia dokumentov podľa Order 57A rule 6(6) Circuit Court Rules zodpovedajú zásadám týkajúcim sa predloženia písomných dokumentov („discovery“) a preskúmania dokumentov („inspection“) v Order 32 Rules of the Circuit 2001-2006 a Order 31 Rules of the Superior Courts 1986 v znení neskorších predpisov.
- ¹⁴ Podľa týchto pravidiel je predloženie dokumentu prípustné v prípade, keď možno preukázať, že požadované dokumenty sú relevantné vo vzťahu k otázkam, ktoré sú predmetom konania, a že sú potrebné na spravodlivé rozhodnutie vo veci.
- ¹⁵ Aj keď sa dokument považuje za relevantný či potrebný, môže sa jeho poskytnutie zamietnuť najmä, pokiaľ je tento dokument „utajovaný“ alebo podlieha dôvernosti zaobchádzania.
- ¹⁶ V prípade konfliktu medzi právom získať prístup k dokumentu na jednej strane a povinnosťou chrániť dôvernosť alebo zachovať každú povinnosť alebo nárok v opačnom zmysle na strane druhej musí vnútroštátny súd, ktorý má vo veci rozhodnúť, porovnať význam povahy podanej žiadosti a uplatňovaný stupeň dôvernosti, ako aj verejný záujem na úplnom sprístupnení v rámci výkonu spravodlivosti.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 P. Kelly je kvalifikovaný učiteľ s bydliskom v Dubline.
- 18 UCD je inštitúcia vysokoškolského vzdelávania. V akademických rokoch 2002 až 2004 ponúkala študijný program s názvom „Masters degree in Social Science (Social Worker) mode A“ [magister sociálnych vied (sociálny pracovník) typ A].
- 19 Dňa 23. decembra 2001 podal P. Kelly na uvedenej univerzite žiadosť o prijatie do tohto programu. Po ukončení procesu výberu uchádzačov bol listom z 15. marca 2002 informovaný, že sa jeho žiadosti nevyhovelo.
- 20 Vzhľadom na to, že s týmto rozhodnutím nebol spokojný, podal P. Kelly v apríli 2002 formálnu sťažnosť z dôvodu diskriminácie na základe pohlavia na Director of the Equality Tribunal, kde uviedol, že mal vyššiu kvalifikáciu ako uchádzačka s najnižšou kvalifikáciou, ktorá bola vybraná do uvedeného študijného programu.
- 21 Dňa 2. novembra 2006 Equality Officer, ktorého Director of the Equality Tribunal poveril prejednaním sťažnosti podanej P. Kellym, vydal rozhodnutie, podľa ktorého sťažovateľ *prima facie* nepreukázal diskrimináciu na základe pohlavia. P. Kelly proti tomuto rozhodnutiu podal žalobu na Circuit Court (okresný súd).

- 22 P. Kelly rovnako podal 4. januára 2007 žiadosť podľa Order 57A rule 6(6) Circuit Court Rules, ktorá bola postúpená na Circuit Court, kde požaduje, aby UCD poskytla kópie dokumentov, ktoré boli uvedené v tejto žiadosti („disclosure“, ďalej len „žiadosť o sprístupnenie“). Táto žiadosť smerovala k poskytnutiu kópií uchovávaných prihlasovacích formulárov, dokumentov pripojených v prílohách alebo obsiahnutých v uvedených formulároch, ako aj „hodnotiacich listov“ uchádzačov, ktorých prijímacie formuláre boli uchovávané.
- 23 Predseda Circuit Court uznesením z 12. marca 2007 zamietol žiadosť o sprístupnenie. Dňa 14. marca podal P. Kelly na High Court opravný prostriedok proti uvedenému uzneseniu.
- 24 Dňa 23. apríla 2007 podal P. Kelly rovnako návrh na High Court, v ktorom požadoval, aby posledný uvedený predložil Súdnemu dvoru Európskych spoločenských návrh na začatie prejudiciálneho konania. Dňa 14. marca 2008 uvedený vnútroštátny súd rozhodol, že takýto návrh na začatie prejudiciálneho konania je predčasný, keďže zatiaľ nerozhodol o otázke, či je možné povoliť prístup k dotknutým dokumentom na základe vnútroštátneho práva. Po posúdení High Court dospel k záveru, že UCD na základe tohto práva nebola povinná sprístupniť dokumenty v neupravenom znení, ktorých predloženie P. Kelly požadoval.
- 25 Keďže High Court mal pochybnosti o otázke, či je alebo nie je žiadosť o sprístupnenie v súlade s právom Únie, rozhodol konanie prerušiť a Súdnemu dvoru položiť tieto prejudiciálne otázky:

„1. Oprávňuje článok 4 ods. 1 smernice Rady 97/80... uchádzača o odbornú prípravu, ktorý sa domnieva, že mu bol odopretý prístup k odbornej príprave, pretože sa naňho neuplatnila zásada rovnosti zaobchádzania, aby získal informáciu

o príslušnej kvalifikácii ostatných uchádzačov o tento kurz, konkrétne uchádzačov, ktorým nebol odopretý prístup k odbornej príprave, a mohol tak ,pred súdom či iným oprávneným orgánom uviesť skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii‘?

2. Oprávňuje článok 4 smernice Rady 76/207... uchádzača o odbornú prípravu, ktorý sa domnieva, že mu bol odopretý prístup k odbornej príprave ,na základe rovnakých kritérií‘ a že bol diskriminovaný ,z dôvodu pohlavia‘, pokiaľ ide o prístup k odbornej príprave, aby získal informáciu uchovávanú organizátorom kurzu o príslušnej kvalifikácii ostatných uchádzačov o tento kurz, konkrétne uchádzačov, ktorým nebol odopretý prístup k odbornej príprave?

3. Oprávňuje článok [1 bod 3] smernice 2002/73..., zakazujúci ,priamu alebo nepriamu diskrimináciu z dôvodu pohlavia‘, pokiaľ ide o ,prístup‘ k odbornej príprave, uchádzača o odbornú prípravu, ktorý tvrdí, že bol diskriminovaný ,na základe pohlavia‘, pokiaľ ide o prístup k odbornej príprave, aby získal informáciu uchovávanú organizátorom odbornej prípravy o príslušnej kvalifikácii ostatných uchádzačov o túto prípravu, konkrétne uchádzačov, ktorým nebol odopretý prístup k odbornej príprave?

4. Líši sa povaha povinnosti podľa článku 267 tretieho odseku ZFEÚ v členskom štáte s právnym systémom založenom na zásade prejednávania (na rozdiel od právneho systému založeného na zásade vyhľadávania), a ak áno, v akej miere?

5. Môže byť právo na poskytnutie informácie podľa vyššie uvedených smerníc ovplyvnené pôsobením predpisov [Únie] alebo vnútroštátnych predpisov v oblasti dôvernosti zaobchádzania?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- ²⁶ Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či sa článok 4 ods. 1 smernice 97/80 má vykladať v tom zmysle, že stanovuje právo uchádzača o odbornú prípravu, ktorý sa domnieva, že mu bol odopretý prístup k tejto príprave z dôvodu nedodržania zásady rovnosti zaobchádzania, na prístup k informáciám týkajúcim sa ostatných uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor uvedenej prípravy, aby mohol preukázať „skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii“ v súlade s uvedeným ustanovením.

Argumentácia účastníkov konania

- ²⁷ P. Kelly tvrdí, že článok 4 ods. 1 smernice 97/80 priznáva právo osobe, ktorá sa domnieva, že bola poškodená nedodržaním zásady rovnosti zaobchádzania, na prístup k informáciám, ktoré – v prípade, že táto zásada na ňu nebola neprávom uplatnená – súdu alebo inému príslušnému orgánu preukazujú alebo pomáhajú preukázať skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Pre

uchádzača o odbornú prípravu, ktorý tvrdí, že bol poškodený nedodržaním uvedenej zásady, by to zahŕňalo informácie týkajúce sa kvalifikácie ostatných uchádzačov.

- 28 Nemecká vláda tvrdí, že znenie článku 4 ods. 1 smernice 97/80 neobsahuje nijaký údaj týkajúci sa priznania práva na poskytnutie informácií. Toto ustanovenie, tak ako tvrdí aj UCD a Európska komisia, upravuje podmienky, za ktorých došlo k presunu dôkazného bremena zo žalobcu na žalovaného. Podľa nich dochádza k tomu iba v prípadoch, keď uchádzač vopred uviedol skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 29 Smernica 97/80 v článku 4 ods. 1 stanovuje, že členské štáty prijímú také nevyhnutné opatrenia, ktorými sa zaistí, že ak osoby, ktoré sa domnievajú, že boli poškodené tým, že v ich prípade nebola uplatnená zásada rovnosti zaobchádzania, uvedú pred súdom alebo iným príslušným orgánom skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, bude na odporcovi, aby dokázal, že nedošlo k porušeniu uvedenej zásady (pozri rozsudok z 10. marca 2005, Nikoloudi, C-196/02, Zb. s. I-1789, bod 68).
- 30 Prináleží teda osobe, ktorá tvrdí, že bola poškodená nedodržaním zásady rovnosti zaobchádzania, aby najprv preukázala skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Výlučne v prípade, že táto osoba preukáže

tieto skutočnosti, prináleží potom žalovanému dokázať, že nedošlo k porušeniu zásady zákazu diskriminácie.

- 31 V tejto súvislosti z odôvodnenia č. 13 smernice 97/80 vyplýva, že zhodnotenie skutočností, z ktorých možno vyvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, je záležitosťou vnútroštátnych súdnych alebo iných príslušných orgánov v súlade s vnútroštátnym právom alebo praxou.
- 32 V dôsledku toho prináleží vnútroštátnemu súdu alebo inému príslušnému írskemu orgánu v súlade s írskym právom a/alebo vnútroštátnou praxou posúdiť, či P. Kelly preukázal skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii.
- 33 Treba však spresniť, že cieľom smernice 97/80 v súlade s jej článkom 1 je zaistiť, aby opatrenia prijaté členskými štátmi na vykonávanie zásady rovnakého zaobchádzania boli účinnejšie, aby sa umožnilo všetkým osobám, ktoré sa domnievajú, že boli poškodené tým, že v ich prípade nebola uplatnená zásada rovnosti zaobchádzania, vymáhať si svoje práva na súde po tom, čo sa prípadne obrátili na iné príslušné orgány.
- 34 Článok 4 ods. 1 uvedenej smernice síce nepriznáva osobitné právo osobe, ktorá sa domnieva, že bola poškodená nedodržaním zásady rovnosti zaobchádzania, na prístup k informáciám, ktoré preukazujú „skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii“ v súlade s týmto ustanovením, ale nemení

to nič na tom, že nie je možné vylúčiť, že odmietnutie zo strany žalovaného poskytnúť informácie v rámci preukázania týchto skutočností by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľa sledovaného touto smernicou a tým ju zbaviť potrebného účinku.

³⁵ V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že členské štáty nemôžu uplatňovať právnu úpravu, ktorá môže ohroziť dosiahnutie cieľov smernice a tým ju zbaviť potrebného účinku (pozri rozsudok z 28. apríla 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, Zb. s. I-3015, bod 55).

³⁶ Podľa druhého a tretieho pododseku článku 4 ods. 3 ZEÚ totiž členské štáty najmä „prijmú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie“ a „neprijmú žiadne opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie“, vrátane cieľov sledovaných smernicami (pozri rozsudok El Dridi, už citovaný, bod 56).

³⁷ V tejto veci však z rozhodnutia na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že ak predseda Circuit Court zamietol žiadosť o sprístupnenie dokumentov, je potrebné uviesť, že UCD navrhla P. Kellymu poskytnúť časť informácií, ktoré požadoval, čo on nespochybnil.

³⁸ Na prvú otázku treba odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 smernice 97/80 sa má vykladať v tom zmysle, že nestanovuje právo uchádzača o odbornú prípravu, ktorý sa domnieva, že mu bol odopretý prístup k tejto príprave z dôvodu nedodržania zásady rovnosti zaobchádzania, na prístup k informáciám týkajúcim sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor uvedenej prípravy, aby mohol preukázať „skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii“ v súlade s uvedeným ustanovením.

- 39 Nemožno však vylúčiť, že odmietnutie zo strany žalovaného poskytnúť informácie v rámci preukázania týchto skutočností by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľa sledovaného uvedenou smernicou a tým zbaviť najmä článok 4 ods. 1 tejto smernice potrebného účinku. Vnútroštátnemu súdu prináleží preveriť, či ide v konaní vo veci samej o tento prípad.

O druhej a tretej otázke

- 40 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba posudzovať spoločne, sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či sa článok 4 smernice 76/207 alebo článok 1, bod 3 smernice 2002/73 majú vykladať v tom zmysle, že stanovujú právo uchádzača o odbornú prípravu na prístup k informáciám týkajúcim sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor tejto prípravy, ak sa tento uchádzač buď domnieva, že nemal prístup k uvedenej príprave podľa rovnakých kritérií ako ostatní uchádzači a že bol obeťou diskriminácie na základe pohlavia stanovenej v tomto článku 4, alebo ak tento uchádzač tvrdí, že bol obeťou diskriminácie na základe pohlavia stanovenej v uvedenom článku 1 bode 3, pokiaľ ide o prístup k tejto odbornej príprave.

Argumentácia účastníkov konania

- 41 P. Kelly zastáva názor, že článok 4 smernice 76/207, ako aj článok 1 bod 3 smernice 2002/73 priznávajú právo osobe, ktorá sa domnieva, že jej bol odopretý prístup k odbornej príprave z dôvodu diskriminácie na základe pohlavia, na získanie informácií o kvalifikácii ďalších uchádzačov o predmetnú odbornú prípravu.

- 42 Nemecká vláda a Komisia tvrdia, že uvedené ustanovenia predstavujú hmotno-právne pravidlá týkajúce sa zákazu diskriminácie na základe pohlavia a že sa nezaoberajú otázkou procesných pravidiel. Uvádzajú, že tieto ustanovenia nie sú formulované natoľko konkrétne, aby umožnili dospieť k záveru, že z nich vyplýva právo na vykonanie určitého opatrenia, akým je právo na informácie.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 43 Zo znenia článku 4 smernice 76/207 alebo článku 1 bodu 3 smernice 2002/73 nevyplýva, že uchádzač o odbornú prípravu má právo na prístup k informáciám, ktoré má organizátor, týkajúcich sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o tú istú prípravu.
- 44 Článok 4 písm. c) smernice 76/207 totiž stanovuje, že uplatnenie zásady rovnosti zaobchádzania, pokiaľ ide o prístup k všetkým druhom a úrovniam odbornej prípravy, znamená, že členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že odborná príprava je prístupná na základe rovnakých kritérií a na rovnakej úrovni bez akejkoľvek diskriminácie z dôvodu pohlavia bez toho, aby sa narušila sloboda poskytnutá v niektorých členských štátoch určitým súkromným vzdelávacím inštitúciám.
- 45 Článok 1 bod 3 smernice 2002/73 stanovuje, že uplatnenie zásady rovnosti zaobchádzania znamená, že neexistuje žiadna priama alebo nepriama diskriminácia na základe pohlavia vo verejnom alebo súkromnom sektore vrátane verejných orgánov, pokiaľ ide o prístup k všetkým typom a na všetkých úrovniach odborného vedenia, odbornej prípravy, pokročilej odbornej prípravy a rekvalifikácie vrátane praktických pracovných skúseností. Na tento účel prijímú členské štáty potrebné opatrenia,

ktorými zabezpečia, že všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania, budú zrušené.

⁴⁶ Cieľom uvedených ustanovení je vykonanie zásady rovnosti zaobchádzania v súvislosti s prístupom k odbornej príprave, ale tieto ustanovenia v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ ponechávajú právomoc vnútroštátnym orgánom, pokiaľ ide o voľbu foriem a metód prijatia potrebných opatrení na zabezpečenie toho, aby boli zrušené „všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia“, ktoré sú v rozpore s uvedenou zásadou.

⁴⁷ Z uvedených ustanovení nie je možné vyvodiť osobitnú povinnosť, ktorej cieľom by bolo umožniť uchádzačovi o odbornú prípravu prístup k informáciám týkajúcich sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o túto prípravu.

⁴⁸ Na druhú a tretiu otázku sa má teda odpovedať tak, že článok 4 smernice 76/207 alebo článok 1 bod 3 smernice 2002/73 sa majú vykladať v tom zmysle, že nestanovujú právo uchádzača o odbornú prípravu na prístup k informáciám týkajúcim sa kvalifikácie ďalších uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor tejto prípravy, ak sa tento uchádzač buď domnieva, že nemal prístup k uvedenej príprave podľa rovnakých kritérií ako ďalší uchádzači a že bol obeťou diskriminácie na základe pohlavia uvedenej v tomto článku 4, alebo ak tento uchádzač tvrdí, že bol obeťou diskriminácie na základe pohlavia uvedenej v tomto článku 1 bode 3, pokiaľ ide o prístup k predmetnej odbornej príprave.

O piatej otázke

49 Svojou piatou otázkou, ktorú treba posúdiť pred štvrtou otázkou, sa vnútroštátny súd pýta, či môže byť právo na získanie informácií podľa smerníc 76/207, 97/80 a 2002/73 ovplyvnené pravidlami Únie alebo vnútroštátnymi pravidlami v oblasti dôvernosti zaobchádzania.

50 Vzhľadom na odpovede na prvé tri otázky a vzhľadom na to, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ Súdny dvor nemá právomoc vyjadrovať sa k výkladu vnútroštátneho práva a táto úloha prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu (pozri rozsudky zo 7. septembra 2006, Marrosu a Sardino, C-53/04, Zb. s. I-7213, bod 54, ako aj z 18. novembra 2010, Georgiev, C-250/09 a C-268/09, Zb. s. I-11869, bod 75), treba piatu otázku chápať v tom zmysle, že vnútroštátny súd sa v zásade pýta, či prípadné právo dovoľávať sa jednej zo smerníc uvedených v prvých troch otázkach na účely prístupu k informáciám, ktoré má organizátor odbornej prípravy o kvalifikáciách uchádzačov o túto prípravu, môže byť dotknuté právnymi pravidlami Únie v oblasti dôvernosti zaobchádzania.

Argumentácia účastníkov konania

51 P. Kelly sa domnieva, že právo priznané na základe právne záväzného aktu Únie, vrátane smernice, ako je definované v článku 288 treťom odseku ZFEÚ, nemôže byť dotknuté vnútroštátnou právnou úpravou alebo jej vykonaním, ale výlučne iným právne záväzným aktom Únie.

- 52 UCD, ako aj nemecká vláda uvádzajú, že na túto otázku sa má odpovedať iba subsidiárne, keďže takéto právo na informácie, ako ho opisuje žalobca vo veci samej, podľa článku 4 smernice 76/207 a článku 1 bodu 3 smernice 2002/73 neexistuje. Ak by však Súdny dvor dospel k záveru, že tieto ustanovenia priznávajú P. Kellymu takéto právo, dôvernoscť zaobchádzania, ktorá je pojmom uznaným právom Únie a zakotveným vo viacerých aktoch práva Únie, by mala prednosť pred týmto právom na informácie.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 53 Na úvod je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor v bode 38 tohto rozsudku rozhodol, že článok 4 ods. 1 smernice 97/80 nestanovuje právo uchádzača o odbornú prípravu, ktorý sa domnieva, že mu bol odopretý prístup k tejto príprave z dôvodu nedodržania zásady rovnosti zaobchádzania, na prístup k informáciám týkajúcim sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor uvedenej prípravy, aby mohol preukázať „skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii“ v súlade s uvedeným ustanovením.
- 54 Ďalej v bode 39 tohto rozsudku rovnako rozhodol, že nie je možné vylúčiť, že by odmietnutie zo strany žalovaného poskytnúť informácie v rámci preukázania týchto skutočností mohlo ohroziť dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou 97/80 a tým zbaviť najmä uvedený článok 4 ods. 1 potrebného účinku.
- 55 Pri posudzovaní týchto okolností musia vnútroštátne sudy alebo iné príslušné orgány zohľadniť pravidlá v oblasti dôvernosti zaobchádzania vyplývajúce z právnych aktov Únie, ako sú smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto

údajov (Ú. v. ES L 281, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355) a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, s. 11). Ochranu osobných údajov upravuje tiež článok 8 Charty základných práv Európskej únie.

- 56 Na piatu otázku sa má teda odpovedať tak, že v prípade, že by sa uchádzač o odbornú prípravu mohol dovolávať smernice 97/80 s cieľom získať prístup k informáciám, ktoré má organizátor tejto odbornej prípravy, týkajúcim sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o uvedenú prípravu, toto právo na prístup môže byť dotknuté právnymi pravidlami Únie v oblasti dôvernosti zaobchádzania.

O štvrtej otázke

- 57 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či povaha povinnosti stanovená v článku 267 tretom odseku ZFEÚ sa líši podľa toho, či v dotknutom členskom štáte existuje právny systém založený na zásade prejednávania, alebo právny systém založený na zásade vyhľadávania, a ak áno, v akej miere.

Argumentácia účastníkov konania

- 58 P. Kelly tvrdí, že povinnosť vnútroštátneho súdu rozhodujúceho v rámci právneho systému založeného na prejednaní položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky je širšia ako v prípade súdu členského štátu, v ktorom existuje právny systém založený na vyhľadávaní, pretože v právnom systéme založenom na prejednaní rozhodujú

o forme, obsahu a rytme konania účastníci konania, a nie samotný súd. V tomto systéme nemôže vnútroštátny súd z hľadiska hmotného práva zmeniť otázku predloženú účastníkom konania alebo predložiť Súdnemu dvoru vlastný názor týkajúci sa spôsobu, akým by sa o otázke malo rozhodnúť.

- ⁵⁹ UCD, nemecká vláda a Komisia sa zhodujú v tom, že povaha povinnosti stanovenej v článku 267 treťom odseku ZFEÚ nezávisí od špecifických charakteristík právnych systémov členských štátov. Okrem toho z rozsudku zo 6. októbra 1982, Cilfit a i., 283/81, Zb. s. 3415, vyplýva, že vnútroštátnemu súdu prináleží rozhodnúť o tom, či a prípadne akým spôsobom treba položiť prejudiciálne otázky.

Posúdenie Súdnym dvorom

- ⁶⁰ Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že článok 267 ZFEÚ zavádza prejudiciálny mechanizmus, ktorého úlohou je predísť rozdielnym výkladom, pokiaľ ide o právo Únie, ktoré majú vnútroštátne súdy uplatňovať, a toto uplatnenie sa tento mechanizmus snaží zabezpečiť tak, že vnútroštátnemu súdu poskytuje prostriedok na odstránenie ťažkostí, ktoré môžu vzniknúť pri presadzovaní požiadavky, aby právo Únie v rámci súdnych systémov členských štátov nadobudlo plný účinok (pozri v tomto zmysle stanovisko 1/09 z 8. marca 2011, Zb. s. I-1137, bod 83 a citovanú judikatúru).
- ⁶¹ Článok 267 ZFEÚ totiž poskytuje vnútroštátnym súdom možnosť a v prípade potreby im stanovuje povinnosť podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, keď súd, či už z vlastného podnetu alebo na návrh účastníkov konania, konštatuje, že podstata sporu obsahuje otázku, ktorú treba vyriešiť, spadajúcu pod prvý odsek tohto článku. Z toho vyplýva, že vnútroštátne súdy majú čo najširšiu možnosť obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa domnievajú, že konanie, ktoré pred nimi prebieha, obsahuje otázky týkajúce sa výkladu alebo posúdenia platnosti ustanovení práva Únie vyžadujúceho si rozhodnutie z ich strany (pozri najmä rozsudky zo 16. decembra 2008, Cartesio,

C-210/06, Zb. s. I-9641, bod 88, a z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, ako aj C-188/10 a C-189/10, Zb. s. I-5667, bod 41).

- ⁶² Okrem toho Súdny dvor už rozhodol, že systém vytvorený článkom 267 ZFEÚ s cieľom zabezpečiť jednotu výkladu práva Únie v členských štátoch zakladá priamu spoluprácu medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, a to prostredníctvom konania bez akejkoľvek možnosti iniciatívy účastníkov konania (pozri najmä rozsudok *Cartesio*, už citovaný, bod 90).
- ⁶³ V tejto súvislosti návrh na začatie prejudiciálneho konania spočíva na dialógu medzi súdmi a jeho začiatok závisí výlučne od toho, ako vnútroštátny súd posúdi relevantnosť a potrebu takéhoto návrhu (rozsudok *Cartesio*, už citovaný, bod 91).
- ⁶⁴ Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či je výklad právneho pravidla Únie potrebný na umožnenie rozhodnutia o spore, ktorý mu bol predložený, a vzhľadom na mechanizmus konania stanovený v článku 267 ZFEÚ je vecou toho istého súdu rozhodnúť o tom, akým spôsobom sa majú tieto otázky naformulovať.
- ⁶⁵ Hoci uvedený súd môže vyzvať účastníkov sporu, o ktorom rozhoduje, na navrhnutie formulácií spôsobilých vytvoriť znenie prejudiciálnych otázok, nemení to nič na tom, že v konečnom dôsledku iba jemu prináleží rozhodnúť o ich forme, ako aj obsahu.

- ⁶⁶ Z uvedeného vyplýva, že na štvrtú otázku sa má odpovedať tak, že povinnosť stanovená v článku 267 treťom odseku ZFEÚ nerozlišuje podľa toho, či v dotknutom členskom štáte existuje právny systém založený na zásade pojednania, alebo právny systém založený na zásade vyhľadávania.

O trovách

- ⁶⁷ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Článok 4 ods. 1 smernice 97/80/ES Rady z 15. decembra 1997 o dôkaznom bremene v prípadoch diskriminácie na základe pohlavia sa má vykladať v tom zmysle, že nestanovuje právo uchádzača o odbornú prípravu, ktorý sa domnieva, že mu bol odopretý prístup k tejto príprave z dôvodu nedodržania zásady rovnosti zaobchádzania, na prístup k informáciám týkajúcim sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor uvedenej prípravy, aby mohol preukázať „skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii“ v súlade s uvedeným ustanovením.

Nemožno však vylúčiť, že odmietnutie zo strany žalovaného poskytnúť informácie v rámci preukázania týchto skutočností by mohlo ohroziť dosiahnutie

cieľa sledovaného uvedenou smernicou a tým zbaviť najmä článok 4 ods. 1 tejto smernice potrebného účinku. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či ide v konaní vo veci samej o tento prípad.

2. Článok 4 smernice Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky, alebo článok 1 bod 3 smernice 2002/73/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. septembra 2002, ktorý mení a dopĺňa smernicu 76/207, sa majú vykladať v tom zmysle, že nestanovujú právo uchádzača o odbornú prípravu na prístup k informáciám týkajúcim sa kvalifikácie ďalších uchádzačov o tú istú prípravu, ktoré má organizátor tejto prípravy, ak sa tento uchádzač buď domnieva, že nemal prístup k uvedenej príprave podľa rovnakých kritérií ako ďalší uchádzači a že bol obeťou diskriminácie na základe pohlavia uvedenej v tomto článku 4, alebo ak tento uchádzač tvrdí, že bol obeťou diskriminácie na základe pohlavia uvedenej v tomto článku 1 bode 3, pokiaľ ide o prístup k predmetnej odbornej príprave.
3. V prípade, že by sa uchádzač o odbornú prípravu mohol dovolávať smernice 97/80 s cieľom získať prístup k informáciám, ktoré má organizátor tejto odbornej prípravy, týkajúcim sa kvalifikácie ostatných uchádzačov o uvedenú prípravu, toto právo na prístup môže byť dotknuté pravidlami Únie v oblasti dôvernosti zaobchádzania.
4. Povinnosť stanovená v článku 267 treťom odseku ZFEÚ nerozlišuje podľa toho, či v dotknutom členskom štáte existuje právny systém založený na zásade prejednávania, alebo právny systém založený na zásade vyhľadávania.

Podpisy